

SKANSKA

Bostadsrapporten 2030

En rapport om framtidens hem

Förord

Klimatomställningen är en av de största utmaningarna som vårt samhälle står inför. Skanska har antagit den utmaningen genom ett mål om att vara klimatneutrala 2045. Det vi bygger och lämnar efter oss ska vara hållbart över tid och bidra till en mer hållbar värld.

Sverige behöver 640 000 nya bostäder till 2027*. Hur de byggs spelar roll. Att förena FN:s globala hållbarhetsmål med samhällsutbyggnaden är en nyckelfaktor i hur väl vi kommer lyckas med klimatomställningen. Framtidens bostäder behöver byggas på ett sätt som minskar klimatpåverkan. Men lika viktigt är att bostaden både uppmuntrar och förenklar för en hållbar livsstil hos dem som bor där. Som bostadsutvecklare och samhällsbyggare har vi en viktig roll att spela.

Men vad tycker och tänker de som ska bo i framtidens bostäder? För att ta reda på det har vi frågat 2 300 personer runt om i landet hur de vill bo 2030. Resultatet är den här rapporten. Vi ser att hållbarhet är lika viktigt för allmänheten som det är för oss på Skanska – åtta av tio uppger att det kommer att vara viktigt att bo miljövänligt och hållbart om tio år. Många kan tänka sig att köpa en miljöcertifierad bostad men det är alltför få som aktivt letar en hållbar bostad. Som projektutvecklings- och byggbolag behöver vi, tillsammans med övriga aktörer och politiker, hitta lösningar och nya vägar för att stärka incitamenten för att få fler att välja miljöcertifierade och hållbara bostäder som förenklar en hållbar livsstil.

Majoriteten av svenskarna tror att de kommer att bo i ett smart hem i framtiden och efterfrågar bland annat

lösningar som bidrar till minskad resursanvändning. Genom tekniska innovationer och smarta lösningar som underlättar hållbara val kan vi bidra till förändrade beteendemönster som för samhället i en mer hållbar riktning. Ett hållbart samhälle är dock mer än ett klimatsmart samhälle, det är en helhet. Vi måste därför tänka brett när det kommer till utformningen av våra bostadsområden så att de bidrar till trygghet och blir hållbara över tid, i ordets rätta bemärkelse. Det är vår idé om hur framtidens bostäder ska byggas.

På frågan om vilka faktorer man tror kommer vara viktigast vid val av bostad om tio år hamnar ett tryggt område allra högst upp på listan. Trygghet skapar jämställdhet, sammanhållning, attraktivitet och ytterst stolthet i ett bostadsområde. Det präglar dem som lever och växer upp där. Vi vet att mötesplatser, öppna ytor och upplysta gator bidrar till trygghet i ett område. Svaren i undersökningen ger ytterligare drivkraft att tillsammans med våra samarbetspartners i kommuner landet runt fortsätta och vidareutveckla vårt trygghetsarbete.

Framtidens bostäder behöver byggas klimatneutralt och utrustas med smarta lösningar som underlättar de boendes vardag och deras möjligheter att göra hållbara val. Vi hoppas att den här rapporten ger dig flera intressanta insikter och tankar om hur vi kan arbeta tillsammans för att realisera vår idé om framtidens bostäder.

*Boverket. Bedömningen är gjord juni 2019 och täcker behovet perioden 2018–2027

Alexandra Lauren
Vice vd, Skanska Sverige

Bostadsrapporten 2030

– en rapport om framtidens hem

Innehåll

Det hållbara hemmet	s. 6
Hemmet och tryggheten	s. 12
Det smarta hemmet	s. 18
Så bor vi i framtiden	s. 24

I *Bostadsrapporten 2030 – en rapport om framtidens hem*, som bygger på en undersökning genomförd av Kantar Sifo, lyfts frågor, trender och utmaningar kring framtidens hem. Rapporten gör det möjligt för oss på Skanska att lättare kunna kartlägga framtidens behov och tydligare förstå hur människor kommer att bo om tio år. Vad som kommer vara viktigt i våra framtida bostäder och vad vi kan tänka oss att betala extra för. Detta ger Skanska som bostadsutvecklare värdefulla insikter om hur vi måste arbeta för att kunna erbjuda de bostäder som efterfrågas av såväl individen som samhället i stort. Vårt mål är att skapa drömhjem som främjar en hållbar livsstil.

Så hur kommer vi egentligen att bo år 2030?

Trygghet är något som kommer prägla våra bostäder till stor del i framtiden. Det visar sig nämligen att den allra viktigaste faktorn vid val av bostad om tio år är att bostaden ligger i ett tryggt område. För att uppnå detta krävs enligt svenskarna både bra belysning men också bostadsområden där de boende känner gemenskap med varandra.

Förutom att ligga i ett tryggt område kommer framtidens hem även med största sannolikhet att finnas i en fastighet som är hållbar och miljövänlig. Det är nämligen något som majoriteten tycker är viktigt. Vikten av hållbara lösningar speglas också i det faktum att varannan svensk kan tänka sig att betala extra för solceller i sin framtida bostad.

Många är också beredda att betala extra för smarta system som effektiviserar resursförbrukningen i hemmet. Önskan om att tekniska lösningar ska bidra till en hållbar vardag kan vara en av anledningarna till att en av tre svenskar tycker att ett snabbt internet kommer vara en viktig faktor vid val av bostad om tio år.

Huruvida den starka viljan till hållbara och miljövänliga lösningar har att göra med klimatförändringar går att resonera kring. Men faktum är att nästan nio av tio spår att klimatförändringar kommer att förändra sättet vi utformar våra bostäder på i framtiden. Och majoritetens val av bostad kommer att påverkas av att den är byggd för att kunna anpassa sig efter såväl varmare somrar som kallare vintrar.

Trygghet och hållbarhet är alltså två viktiga grundpelare som kommer att prägla våra hem om tio år. För oss på Skanska är detta redan i dag två viktiga förutsättningar när vi utvecklar bostäder. En mer detaljerad djupdykning i framtidens hem och hur vi på Skanska i dag arbetar och hur vi planerar att fortsätta arbeta för att skapa såväl innovativa, moderna och gröna bostäder för ett hållbart samhälle presenterar vi här i *Bostadsrapporten 2030 – en rapport om framtidens hem*.

Rapportens experter

Anders Nilsson
Forskare inom energi- och hållbarhetsfrågor på KTH

Pernilla Hagbert
Forskare inom hållbar samhällsplanering och bostadsutveckling på KTH

Måns Jonasson
Internetexpert på Internetstiftelsen

Katarina Graffman
Fil. dr. i kulturanthropologi

Agneta Wannerström
Chef klimatneutralitet på Skanska

Roba Ghadban
Chef social hållbarhet på Skanska

Om undersökningen
Undersökningen är genomförd av Kantar Sifo på uppdrag av Skanska i februari och mars 2020. Undersökningen är riksrepresentativ och statistiskt säkerställd på länsnivå. Totalt har 2 306 personer i åldrarna 18–65 deltagit i undersökningen.

Om Skanska
Skanska är ett av världens ledande projektutvecklings- och byggföretag med verksamhet inom hus- och anläggningsbyggande samt utveckling av bostäder och kommersiella lokaler. I Sverige har Skanska cirka 9 200 medarbetare. Intäkterna uppgick 2019 till cirka 41 miljarder kronor. Verksamheten inom bostadsutveckling sålde mer än 2 000 nya hem.

Kapitel 1

Det hållbara hemmet

Så viktigt är det hållbara hemmet 2030

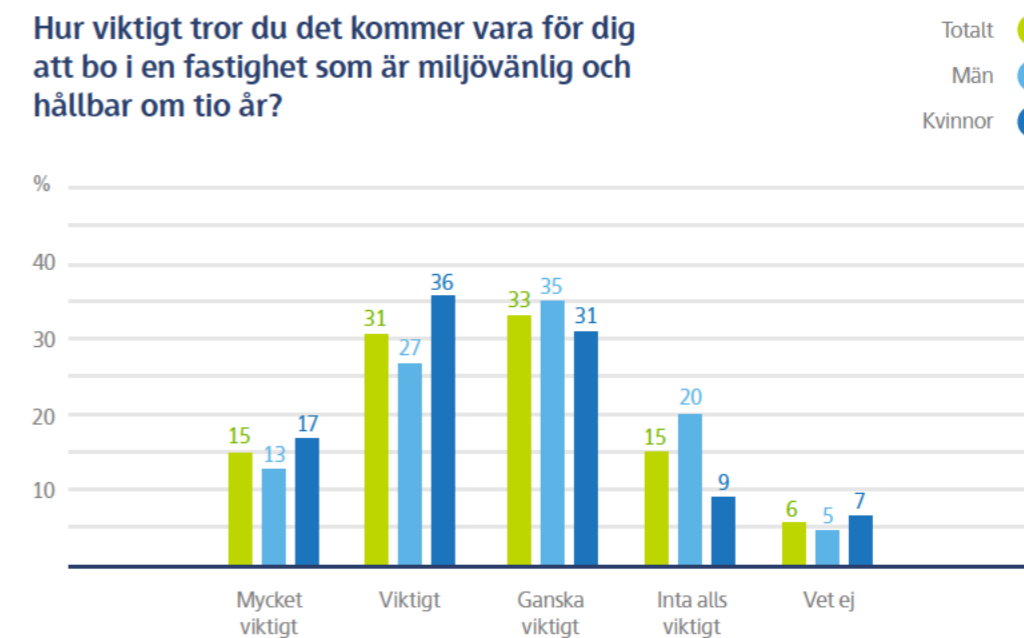
En hållbar omställning är nödvändig. Skanska har som mål att vara klimatneutrala år 2045. FN:s globala mål för hållbar utveckling är en ledstjärna för hur vi vidareutvecklar och höjer ribban för framtidens bostäder. De ska inte bara vara klimatneutrala utan de ska också vara enkla och bekväma att leva ett hållbart liv i. Vi ser att intresset för att analysera och utveckla projekt med utgångspunkt i de globala målen växer, inte bara hos oss på Skanska utan även hos beställare, kommuner och regioner.

En stor del av svenskarna tror att det kommer vara viktigt för dem att bo hållbart i framtiden. Hela 79 procent tror nämligen att det kommer vara viktigt för dem att bo i en fastighet som är miljövänlig och hållbar om tio år. Samtidigt visar rapporten att 12 procent anser att en av de viktigaste faktorerna vid val av bostad om tio år är att bostaden är miljö-

certifierad. Det kan vara svårt att navigera rätt i utbudet av hållbara bostäder och här måste vi som bostadsutvecklare tydligare visa på vilket sätt våra bostäder är byggda, vilket koldioxidavtryck de har, vilka material vi använder och hur man som bostadsköpare kan fortsätta göra hållbara val även efter att man har flyttat in. Skanska arbetar hela tiden för att utveckla nya lösningar för hållbara boenden. Det senaste på marknaden är klimatneutrala bostäder.

Svenskarna tycker generellt att det är viktigt att bo i en miljövänlig och hållbar bostad men det skiljer sig åt en aning runt om i landet. På Gotland anser hela 89 procent att det är viktigt, vilket är den högsta siffran i hela landet. Den lägsta siffran hittar vi i Norrbotten, där är motsvarande siffra 67 procent. Den höga lägstnivån visar att en miljövänlig och hållbar bostad är viktigt i hela landet.

Hur viktigt tror du det kommer vara för dig att bo i en fastighet som är miljövänlig och hållbar om tio år?

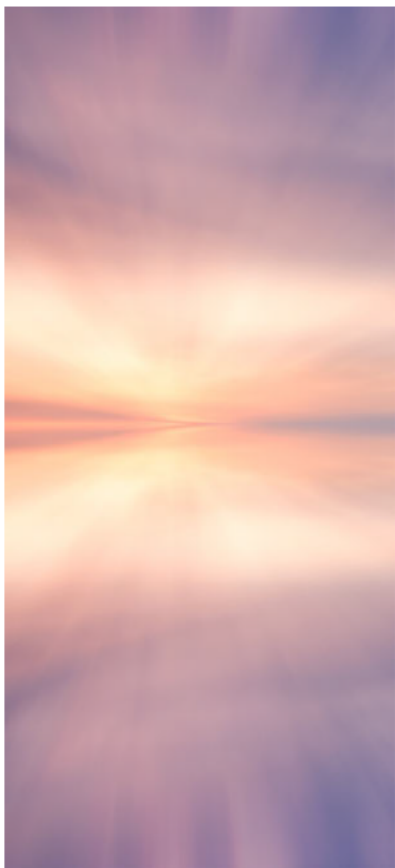
Var fjärde person i Västra Götalands län uppger att en av de viktigaste faktorerna vid val av bostad om tio år är att bostaden är miljöcertifierad.

Nio av tio göteborgare tror att det kommer vara viktigt att bo i en miljövänlig och hållbar bostad om tio år.

 26 %

i åldern 18 till 29 år kan tänka sig att betala extra för en miljöcertifierad bostad 2030.

”Det finns i dag ett stort intresse för hållbarhetsfrågor bland olika branschaktörer såväl som bland boende. Samtidigt upplevs hållbarhetsbegreppet fortfarande som luddigt och det finns en tveksamhet till hur socialt och ekologiskt hållbart det som byggs verkligen är. Här behövs en bredd av lösningar, som inte bara stannar i en teknisk förståelse av hållbarhetsutmaningar som något som kan lösas genom att addera ny ’smart’ eller effektiv teknik till en annars oförändrad bostadslösning. Vi behöver exempelvis utforska nya boendekoncept, där hemmet blir en arena för hållbar omställning.”

Pernilla Hagbert, forskare inom hållbar samhällsplanering och bostadsutveckling på KTH

Solceller och hållbara byggmaterial – det kan vi tänka oss att betala extra för

Men kan man tänka sig att betala extra för hållbara lösningar i framtidens hem? Rapporten visar att varannan svensk kan tänka sig att betala extra för solceller och var femte person för hållbara byggmaterial i sin framtida bostad.

”På Skanska vill vi ligga i frontlinjen för att driva på omställningen till ett mer hållbart boende, och sedan 2017 är alla våra bostadsrätter Svanenmärkta. Men vi vill gå längre, Skanska har som mål att vara klimatneutrala i värdekedjan år 2045. Det är vår stora utmaning framöver – att bygga och bo klimatneutralt. Byggsektorn, med allt material vi använder och med driften av byggnader, står för en femtedel av Sveriges utsläpp, så det vi gör har stor betydelse. Vi vill att det ska vara lätt och attraktivt för kunden att välja en klimatsmart bostad. För att nå hela vägen fram utvecklar vi ständigt nya lösningar inom exempelvis byggmaterial och en sådan är grön betong.”

Agneta Wannerström, chef klimatneutralitet på Skanska

Så tycker svenskar om miljöcertifierade bostäder

En klimatsmart bostad är något dyrare än en vanlig bostad. Anledningen är bland annat att det krävs mer markyta för att kunna bygga väggarna i rätt tjocklek för att klara energikraven. Dessutom är kraven på material samt administrationen för att säkerställa rätt material, en resurskrävande men viktig insats.

Varannan svensk kan tänka sig att flytta till en miljöcertifierad bostad men tycker att det är för dyrt. Samtidigt är en bostadsaffär för de allra flesta den största privata affären man gör i livet och de privatekonomiska incitamenten är starka. Med fler åtgärder i form av förmånligare villkor är det möjligt att styra bostadsköparna mot mer hållbara val. Det är också vad svenskarna själva svarar på frågan om vad som kan få dem att flytta till en miljöcertifierad bostad – nämligen lägre avgifter. Detta följs av lägre priser, bättre bolånevillkor vid köp av en miljöcertifierad bostad och lägre reavinstskatt vid försäljning av befintlig bostad om flytten går till en miljöcertifierad bostad.

Att styra om bostadsköparnas beteende är en process som kräver samarbete mellan flera aktörer. Regeringen kan genom skattesystemet premiera hållbara val. Kommuner kan ställa krav på utvecklare i samband med marktilldelning. Och vi i branschen kan fortsätta utveckla hållbara koncept, bland annat genom att industrialisera vissa delar av produktionen, men också genom att ständigt befinna oss i framkant vad gäller utvecklingen för att få ned kostnaderna. Bankerna kan fortsätta att utveckla gröna bolån som gör det förmånligare att välja ett miljömärkt boende.

Skulle du vilja flytta till en miljöcertifierad bostad?

Ja	6 %
Ja, men det är för dyrt	52 %
Nej	30 %
Jag bor i en miljöcertifierad bostad i dag	1 %
Vet ej	11 %

”Det gläder oss att så pass många har viljan att flytta till en miljöcertifierad bostad, även om majoriteten fortfarande anser att det är för kostsamt. En miljöcertifierad bostad genererar ett högre fastighetsvärde då de ses som mer attraktiva med lägre energikostnader och en kvalitetsstämpel. Flera banker erbjuder lån med förmånlig ränta till de som väljer att bo i Svanenmärkta eller andra miljöcertifierade bostäder, men det finns fler incitament för att välja hållbara boenden. Andra fördelar utöver lägre energikostnader är en bättre inomhusmiljö tack vare giftfria material, vilket jag tror inte många känner till.”

Agneta Wannerström, chef klimatneutralitet på Skanska

”I forskningen ser vi att det kan finnas ett större intresse för att bo på mer resursbesparande sätt än vad som syns i den allmänna bostadsdebatten. Det som dock kan stå i vägen är, förutom de ekonomiska faktorerna, till exempel sociala normer kopplat till synen på ett gott familjeliv samt antaganden om komfort eller förväntningar på att göra boendekarriär.”

Pernilla Hagbert, forskare inom hållbar samhällsplanering och bostadsutveckling på KTH

I vår undersökning ser vi att två av tre i åldern 18 till 29 år skulle kunna tänka sig att sälja bilen om deras bostad erbjöd en pool med eldrivna transportmedel för de boende. Behovet av egen bil är samtidigt relativt stort, var tredje svensk anger att tillgången till en egen parkeringsplats kommer vara viktigt vid val av bostad om tio år. En förklaring till det skulle kunna vara att vi har olika behov i olika faser i livet och att bilen erbjuder en viss flexibilitet. De delningslösningar som erbjuds som ett alternativ till den egna bilen måste därför vara tillräckligt utbyggda för att kunna erbjuda motsvarande flexibilitet. Ett alternativ skulle exempelvis kunna vara en varierad fordonspark med elbilar, elcyklar och elscootrar så man bättre kan välja fordon efter behov för dagen.

”Vi förstår att bilen spelar en viktig roll i många vardag och vi på Skanska vill erbjuda bra och hållbara transportlösningar som underlättar vardagen och främjar en delningsekonomi. Att bygga stora garage är dyrt, orsakar klimatutsläpp i byggskedet och främjar att man ska äga en egen bil. Kan vi minska antalet garageplatser så minskar klimatutsläppen, och vi är med och utvecklar moderna transportlösningar som ger kunden lägre boendekostnad. Genom att minska antalet garageplatser förstärker vi trenden med delningsekonomi och får fler att välja att ha tillgång till bilpool och andra transportlösningar istället för att äga en egen bil. I dag är det 45 procent som ser en fördel med att inte vara beroende av en egen bil. Vi tror att det kommer ske stora förändringar inom transporter framöver.”

Agneta Wannerström, chef klimatneutralitet på Skanska

Skulle du kunna tänka dig att sälja eventuell bil om din bostadsfastighet erbjöd en pool med eldrivna transportmedel för de boende (t.ex. elbilar eller elcyklar)?

”Beteendeförändringar sker främst genom att omgivningen förändras. Genom att göra det enklare för människor att göra val som underlättar i deras vardag är det möjligt att skapa och påskynda beteendeförändringar. Människor är gruppvarer och påverkas av varandra. Principiellt finns det fyra olika sätt att påverka beteenden som utgår ifrån gruppen men kan få avgörande betydelse för enskilda personers handlingar. Det första handlar om att påtvinga beteendeförändringar på grupp-nivå genom politiska beslut. Sedan kan förändrade beteenden ske genom rekommendationer från gruppen eller andra individer samt kopieringsstrategin – där man helt enkelt härmar andra som man ser upp till. Slutligen kan beteendeförändringar ske genom sociala incitament där ett visst beteende belönas av den sociala gruppen.”

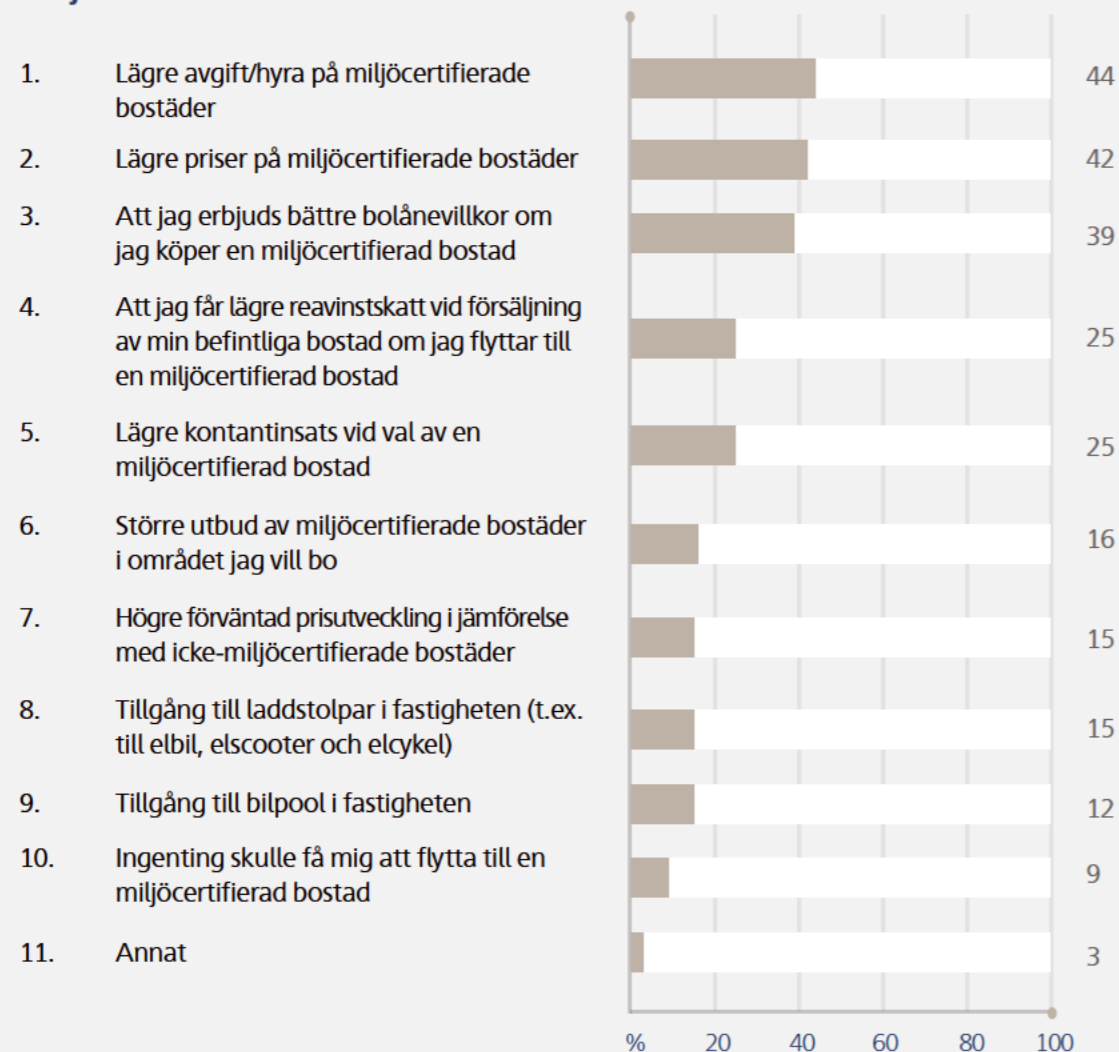
Katarina Graffman, fil. dr. i kulturanthropologi

Skanskas förslag för fler hållbara bostäder:

- Stärk de ekonomiska incitamenten för att välja ett hållbart boende. Ett exempel är att införa en grön flyttbonus med sänkt reavinstskatt för den som flyttar till en miljöcertifierad bostad, ett annat är lägre kontantinsats eller ett bonus malus-system där hållbara bostäder premieras.
- Slopas P-normen. Att bygga stora garage ger stora koldioxidutsläpp och uppmuntrar till onödig bilism. Pooler med en variation av eldrivna fordon uppmuntrar till förändrat beteende.
- Ställ krav på klimateffektiva lösningar som ger minskat koldioxidutsläpp och uppmuntrar till att återanvända material vid markanvisning och upphandling.

Detta skulle få oss att flytta till en miljöcertifierad bostad

Kapitel 2

Hemmet och tryggheten

Hemmet och tryggheten

Att känna trygghet är fundamentalt för individens välbefinnande. Trygghet, både i hemmet och i bostadsområdet, är en förutsättning för trivsel och välmående. Svenskarna rankar trygghet som den absolut viktigaste faktorn vid val av bostad om tio år. Att köpa eller hyra en bostad ska alltid vara ett tryggt val.

Götaland där motsvarande siffra är 47 respektive 42 procent.

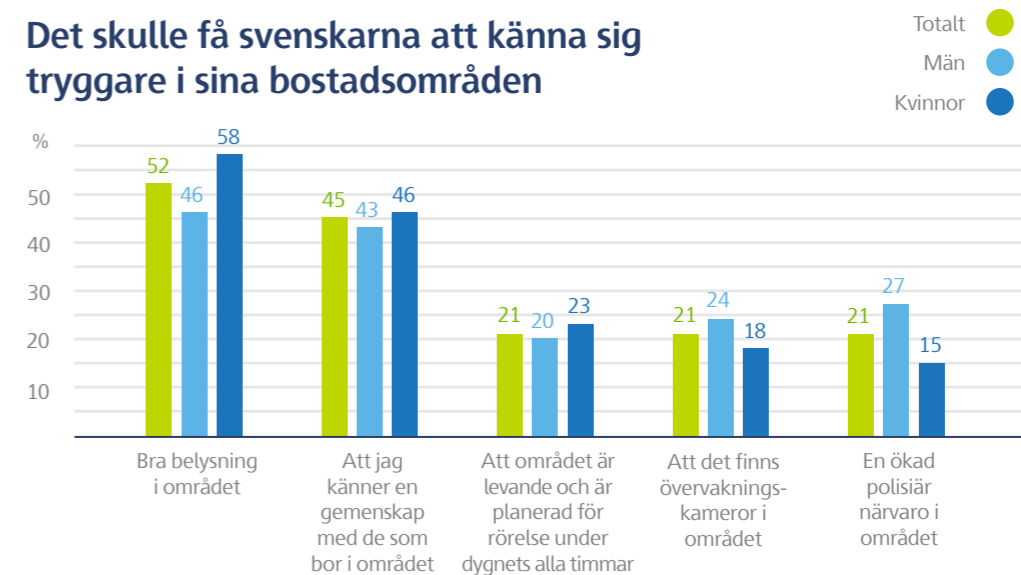
”Känslan av trygghet påverkar oss på många plan. Hur vi mår, hur vi rör oss ute i närområdet och inte minst vilka möjligheter vi har att möta andra människor. På Skanska lägger vi mycket energi på att skapa trygga och levande områden när vi planerar ett nytt bostadsområde. I det arbetet använder vi oss av vår modell som vi kallar Design för Samhällsnytta. Den grundar sig på beprövade erfarenheter och forskningsbaserade koncept framtagna i samverkan med exempelvis BoTryggt 2030 och Citylab för hållbar stadsutveckling. Med det vill vi medverka till ett bättre samhälle och bidra till hälsosamma och inkluderande samhällen.”

Roba Ghadban,
chef social hållbarhet på Skanska

Känslan av otrygghet främsta orsaken till flytt

Vår undersökning visar att otrygghet skulle kunna få var tredje svensk att vilja flytta från sin nuvarande bostad. Det är faktiskt den främsta anledningen till flytt. I Västmanland skulle hela 48 procent av invånarna flytta om området blev otryggt. Detta är den högsta siffran i hela landet. Länet följs av Stockholm och Västra

Det skulle få svenskarna att känna sig tryggare i sina bostadsområden

Vad skulle kunna få svenskarna att känna sig tryggare i sitt bostadsområde? Listan toppas av bra belysning, följt av känslan av en gemenskap med dem som bor i området. Bland män skulle däremot en ökad polisiär närvaro få dem att känna sig tryggare. Ytterst få tror dock att en portvakt i bostadshuset skulle öka känslan av trygghet – endast tre procent uppger att det skulle hjälpa till.

”Skillnaden i hur män och kvinnor resonerar kring trygghet och säkerhet är väldokumenterad, vilket inte minst kan avläsas i hur män och kvinnor röstar politiskt. Män har ofta mer hårda värderingar som exempelvis kommer till uttryck i en önskan om en ökad polisiär närvaro medan kvinnor snarare anser att det är i den fysiska utformningen av en boendemiljö, till exempel bättre belysning, som man kan skapa ett tryggare boende.”

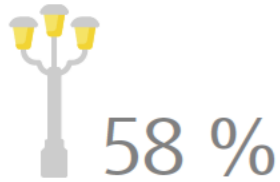
Katarina Graffman, fil. dr. i kulturanthropologi

En av fyra i åldersgruppen 18 till 29 år skulle känna sig tryggare om området är levande och planerat för rörelse dygnet runt.

Nästan en av tre i Västmanlands län tror att det kommer vara viktigt att bostadsområdet har hög social status och pålitliga grannar i framtiden.

av kvinnorna skulle känna sig tryggare om det fanns bra belysning i bostadsområdet.

”Vi jobbar väldigt mycket med belysning och naturliga mötesplatser för att bidra till en ökad känsla av trygghet. Möjligheten till rörelse och hälsofrämjande aktiviteter är andra aspekter som vi aktivt arbetar för att föra in i våra bostadsområden. Det är viktigt för välbefinnandet eftersom det gör det möjligt för fler att röra sig ute och känna sig sedda vilket bidrar till känslan av trygghet. Det uppmuntrar även till kontakt med andra som bor och vistas i närområdet. För oss är det viktigt att designen ska kunna leva över tid, oavsett flyttmönster i området. Målsättningen att de bostadsområden vi utvecklar håller en fortsatt god standard under en lång tid framöver.”

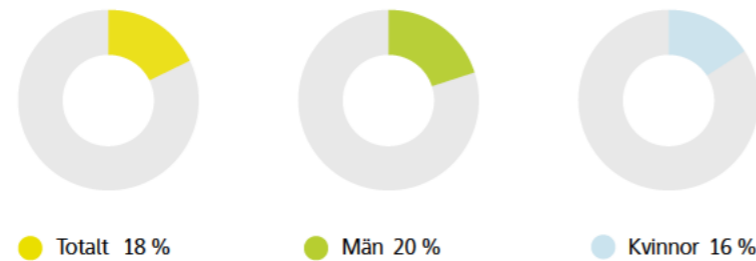
Roba Ghadban,
chef social hållbarhet på Skanska

Trygghet och grannsämja viktigt i framtidens bostad

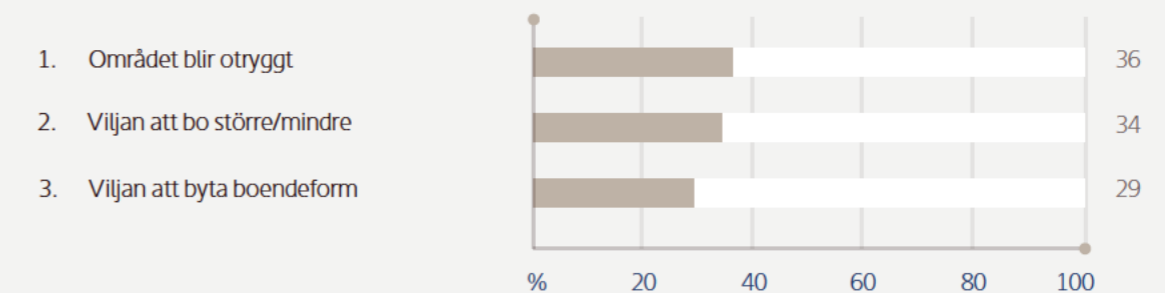
När svenskarna får svara på vilka faktorer de tror kommer vara viktigast för dem vid val av bostad om tio år hamnar ett tryggt område högst upp på listan. Det svarar 68 procent. Det är endast de i åldrarna 50 till 65 år som tycker att det är viktigare med bra kommunikationer och närhet till service vid val av bostad.

För många är även goda relationer med grannarna en av de viktigaste faktorerna vid val av bostad om tio år. Närmare en av fem svenskar tror att det kommer vara viktigt med pålitliga grannar och att bostadsområdet har hög social status.

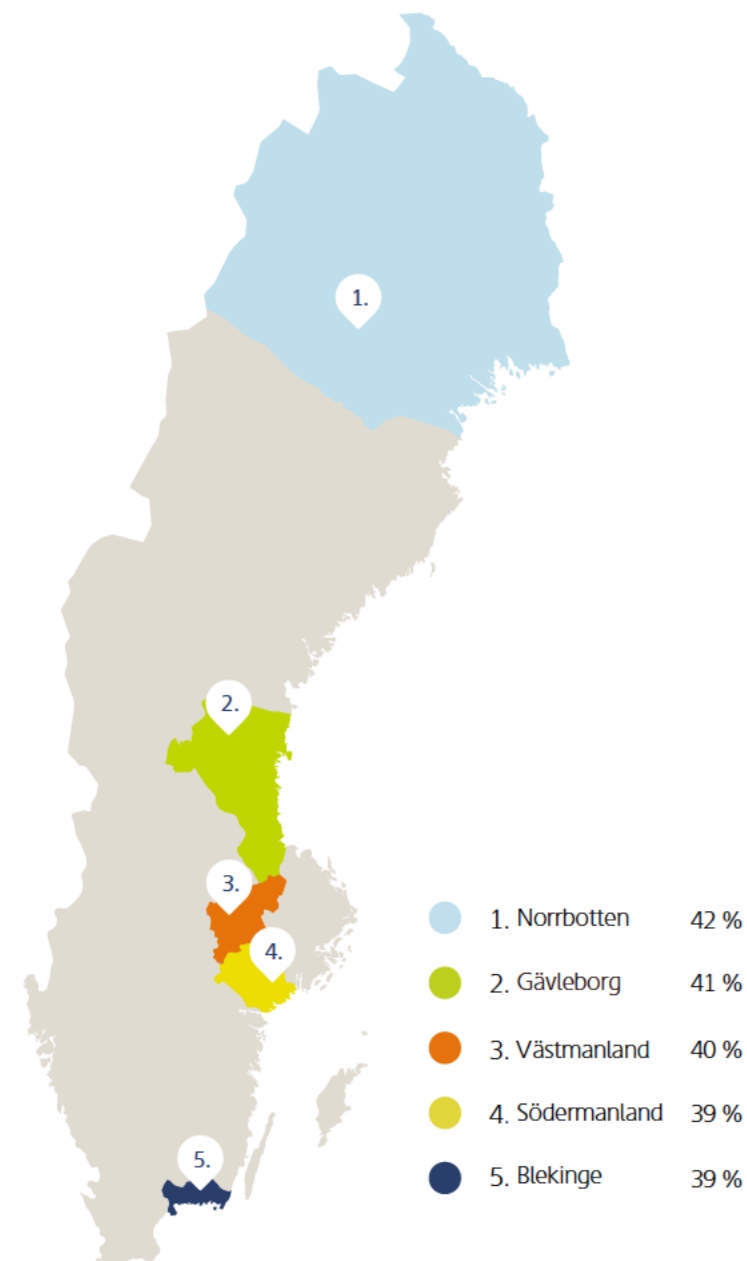
Så många tycker att en av de viktigaste aspekterna vid val av bostad om tio år är att området har hög social status och pålitliga grannar

Detta skulle få svenskar att flytta från sin nuvarande bostad

I dessa län vill flest kunna övervaka sin bostad i framtiden

En av tre vill kunna övervaka bostaden på distans

Hemmet är för många en oas av trygghet och risken för inbrott kan skapa en otrygg känsla. Det kanske är en av anledningarna till att var tredje svensk skulle vilja ha möjlighet att kunna övervaka sin bostad på distans. Detta önskemål är större bland dem som i dagsläget äger sitt boende – 38 procent av bostadsägarna jämfört med 27 procent bland dem som inte äger sitt boende.

Skanskas förslag för tryggare boendemiljöer:

- Kommunerna har makten över marken. Ställ krav på långsiktigt hållbara boendemiljöer och stadsdelar med liv mellan husen där service och olika boendeformer finns vid marktilldelning.
- Verka för levande boendemiljöer med mötesplatser för att främja gemenskap i närområdet och tänka holistiskt. Upplysta platser som fotbollsplaner, löpslingor eller odlingsområden skapar tillfällen för möten men främjar även andra hälsostärkande beteenden och ger en förbättrad livskvalitet.
- Behoven ser olika ut på olika platser och det finns ingen standardlösning. Utgå från de lokala utmaningarna. Ibland behövs rent fysiska åtgärder som belysning och öppna ytor. Ibland behövs arbetsmarknadsinsatser. Ofta är det en kombination. Ställ krav på en genomarbetad design för samhällsnytta vid tilldelning av mark.

Kapitel 3

Det smarta hemmet

Smarta bostäder 2030?

En smart bostad beskrivs ofta som en bostad med inbyggd teknik som hjälper till att underlätta vardagen i hemmet. Smarta lösningar kan även främja en mer hållbar livsstil genom att exempelvis minska energiförbrukningen i bostaden. Ett annat exempel är fjärrstyrd belysning och integrerade kökslösningar som effektiviserar matlagning och minskar svinn.

Men är detta något som svenskarna drömmer om? Bostadsrapporten 2030 visar att över hälften, 56 procent, tror att de kommer att bo i just ett smart hem i framtiden. Men att ta reda på vad människor efterfrågar kan dock vara problematiskt, då många av de saker vi efterfrågar i dag är konstruerade behov som vi kanske inte visste att vi hade förrän de presenterades för oss.

”Behov uppstår ofta inte förrän vi upplevt något. Ställer man därför frågan om någons eventuella kommande behov i en framtid kan resultatet många gånger visa sig vara felaktigt. När vi försöker svara på våra framtida behov utgår vi nämligen ifrån de behov vi känner här och nu. Man måste därför vara mycket observant på att särskilja på människors behov och begär. När man frågar människor uttrycker de ofta begär snarare än behov.”

Katarina Graffman, fil. dr. i kulturanthropologi

Vi ser stora skillnader mellan generationer när det kommer till hur sannolikt man tror det är att man kommer bo i ett smart hem i framtiden. I den yngre generationen (18–29 år) tror en övervägande majoritet, 72 procent, att det är sannolikt att de kommer att bo i en smart bostad om tio år. Motsvarande siffra bland dem som är 50 till 65 år är 47 procent. En anledning till det skulle kunna vara att det skiljer sig åt i uppfattningen om vad ett smart hem är. I dag associeras smarta hem ofta med lösningar för att fjärrstyra sin bostad och system för att strömma ljud och bild. Men det finns även lösningar inom andra områden, som exempelvis hjärtövervakning i hemmet.

Sju av tio i åldersgruppen 18 till 29 år tror att de kommer bo i en smart bostad i framtiden.

Hur sannolikt tror du att det är att du bor i en smart bostad i framtiden?

● Högst sannolikt	16 %
● Sannolikt	40 %
● Inte sannolikt alls	34 %
● Jag bor redan i en smart bostad i dag	3 %
● Vet ej	7 %

Vad tror du att du helst skulle vilja se i din bostad 2030?

Smarta system som effektiviserar resursförbrukningen i hemmet så som el-, värme- och vattenförbrukning

Självstädande hem

(t.ex. robotdammsugare och smarta tvättmaskiner)

Möjligheten att övervaka och justera bostaden på distans

(t.ex. integrerade kameror, sensorer eller värmesystem i bostaden)

Integrerade kökslösningar

(t.ex. som effektiviserar matlagningen och minskar svinn)

Eldriva transportmedel som de boende kan nyttja

(t.ex. elcyklar och elbilar)

Fönster och dörrar med digitala lås

Ökade möjligheter att anpassa de olika rummen efter behov

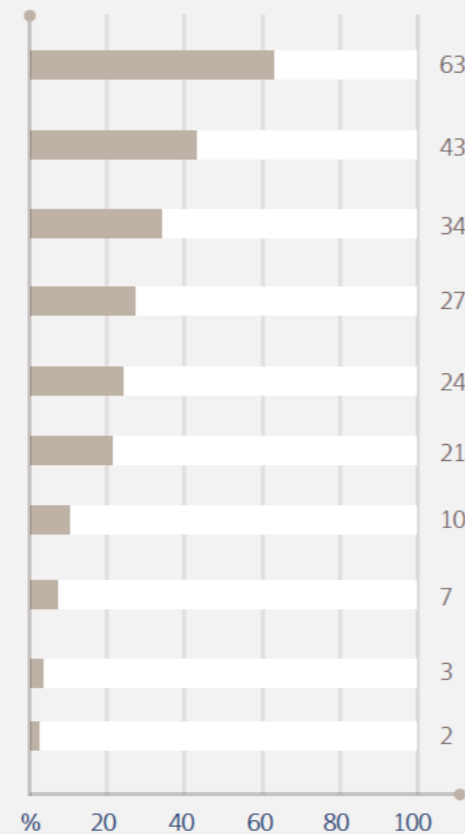
(t.ex. möjligheten att göra om köket till ett kontor)

Integrerade röstassistenter

(t.ex. Google Home eller Amazon Alexa)

Smarta hissar som känner av när du är på väg ut ur eller in i bostaden

Annat

”Smarta hem bidrar inte bara till ökad komfort i hemmen. Studier visar även att boende ofta upplever att de erhåller en ökad kunskap och medvetenhet kring miljö- och hållbarhetsfrågor genom exempelvis en visualisering av hushållets energianvändning. Det leder i sin tur till mer aktiva och hållbara val i vardagen, till exempel genom att man minskar sin energianvändning eller flyttar sin energianvändning till tidpunkter under dygnet då belastningen på elnätet är som lägst. Detta är en av anledningarna till att unga personer i dag tycker att smarta hem är en attraktiv boendeform.”

Anders Nilsson, forskare inom energi- och hållbarhetsfrågor på KTH

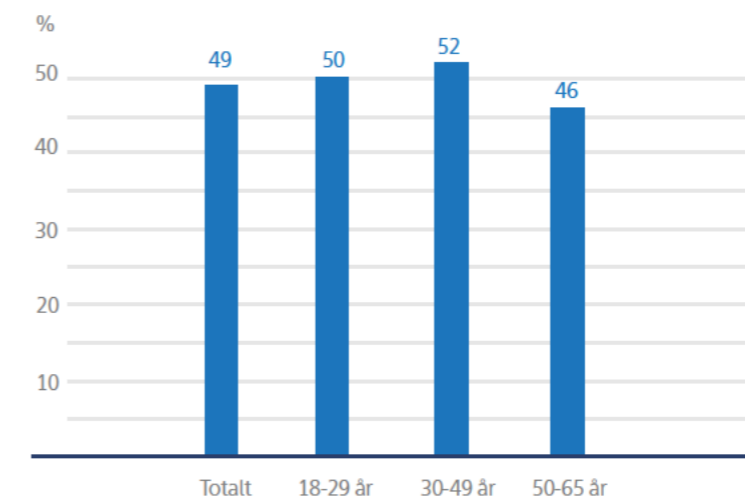
Smarta tvättmaskiner och smarta resursförbrukningssystem

- Det här vill svenskarna se i framtidens smarta hem

På frågan om vad man vill se i sin bostad om tio år visar vår undersökning att smarta system som effektiviserar resursförbrukningen i hemmet står högst upp på önskelistan. Det anger 63 procent att de gärna ser i sitt framtida hem. Robotdammsugare och smarta tvättmaskiner som underlättar vardagen och hjälper till att hålla ordning i hemmet hamnar också högt upp på listan.

Tekniska lösningar som gör hemmet mer hållbart är något många svenskar värderar högt. Siffrorna i vår undersökning visar också att närmare varannan svensk kan tänka sig att betala extra för smarta system som effektiviserar resursförbrukningen.

Så många kan tänka sig att betala extra för solceller 2030

Snabbt internet för smarta hem

En välfungerande uppkoppling är avgörande för det smarta hemmet. Det har vi inte minst blivit varse under våren 2020 när många arbetat hemma. Distansarbete är en trend som länge väntat på sitt stora genombrott men inte helt slagit igenom. Den omställning vi tvingats till under coronapandemin kan mycket väl

Varannan svensk kan tänka sig att betala extra för solceller.

44 %

av boende i Västerbottens län uppger att snabbt internet för det smarta hemmet kommer vara en av de viktigaste faktorerna vid val av bostad om tio år.

43 %

vill se självstädande hem med exempelvis robotdammsugare och smarta tvättmaskiner i sin bostad 2030.

Var tionde person kan tänka sig att betala extra för smarta vitvaror som kylskåp som beställer mat.

”Smarta hem med energieffektiva lösningar har stor potential att bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle, då studier visar att de som bor i smarta hem kan minska sina koldioxidutsläpp från el-, värme, och vattenanvändning med cirka 5–15 procent. Exempelvis genom snålspolande kranar och toaletter eller smarta termostater som reglerar inomhustemperaturen när ingen är hemma. För att uppnå denna potential är det dock viktigt att smarta hem utvecklas med användarnas behov och perspektiv i fokus.”

Anders Nilsson, forskare inom energi- och hållbarhetsfrågor på KTH

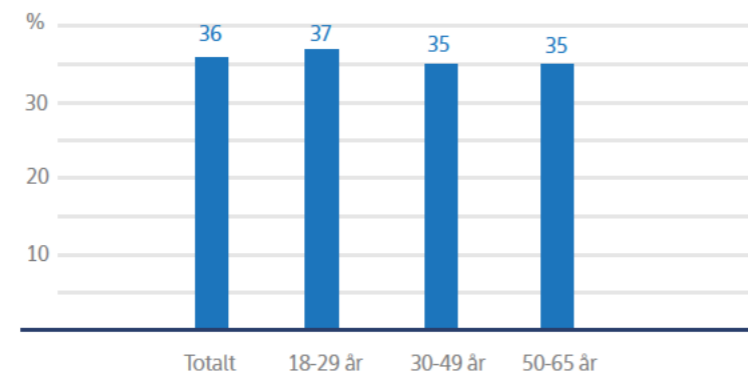
”Undersökningen visar dessutom att snabbt internet är ungefär lika viktigt för alla oavsett ålder – något som är relativt nytt jämfört med hur det har sett ut tidigare. Det tyder på att även så kallade ’late adopters’ har upptäckt det praktiska och roliga med att ha snabbt internet hemma.”

Måns Jonasson, Internetexpert på Internetstiftelsen

förändra sättet vi arbetar på och vilka krav vi ställer på våra hem framöver. Internet och 5G är avgörande för de lösningar vi inte riktigt kan föreställa oss ännu, men som kommer vara självklara inom en snar framtid.

Med fler smarta lösningar i hemmet är det lätt att föreställa sig att dålig uppkoppling kan få stora konsekvenser i vardagen. Även en tillförlitlig eltillförsel är grundläggande för att kunna bygga ut städer och säkra framtidens smarta bostäder. Att vi kommer bli mer och mer beroende av ett snabbt internet blir tydligt i undersökningen, trots att den genomfördes precis innan pandemins utbrott. Det vi bevittnar är ett paradigmskifte, det digitala arbetslivets genombrott. När undersökningen gjordes tyckte en tredjedel att snabbt internet för det smarta hemmet är en av de viktigaste faktorerna vid val av bostad om tio år. Den siffran är sannolikt ännu högre i dag.

Så många tror att ett snabbt internet för det smarta hemmet kommer vara viktigt om tio år

Skanskas förslag för smartare bostäder:

- Det ska finnas möjlighet till snabb uppkoppling i nya bostäder. Infrastrukturen ska inte vara ett hinder för att ta del av smarta tjänster som kräver en bra uppkoppling.
- För att framtidens bostäder ska vara hållbara behövs klimatvänlig el. Solceller blir allt mer attraktivt för den egna elförsörjningen. Men dagens regler gör det både dyrt och krångligt. Det är dags att sluta straffa solceller och se till att både bostadsrättsföreningar och privatpersoner kan installera solceller och nyttja solet.
- Tillåt delning av el mellan fastigheter i lokala nät. I dag kan energibolagen inte alltid garantera den effekt som krävs för att bygga ut städer och det förekommer att byggprojekt stoppas eftersom elförsörjningen inte räcker till för alla tider på dygnet. Att tillåta delning av el mellan fastigheter skulle underlätta.

”Det är spännande att ett snabbt internet i framtidens hem värderas högre än exempelvis att bostäderna i området ökar i värde. Det visar på tron om att en snabb internetuppkoppling är ett måste för bostaden. Bland annat för att kunna ta del av underhållning via strömmade medier samt för att allt fler saker är uppkopplade. Men kanske framförallt för att smidigt kunna arbeta hemifrån, vilket många nu har behövt göra i större utsträckning. Allt detta kommer att kräva en stabil och snabb uppkoppling för att det ska kunna fungera friktionsfritt.”

Måns Jonasson, Internetexpert på Internetstiftelsen

Kapitel 4

Så bor vi i framtiden

Så bor vi i framtiden

Externa förändringar som påverkar hur vi bor 2030

Hur vi utformar våra hem styrs av många faktorer. Längre har urbaniseringstrenden styrt bostadsutvecklingen. Vi har byggt tätare och mindre bostäder för att förtäta stadskärnor och binda samman områden. Närheten till goda kommunikationer för att enkelt ta sig mellan hemmet och arbetet har varit avgörande. Dessa förutsättningar kan dock komma att förändras som en konsekvens av coronapandemin.

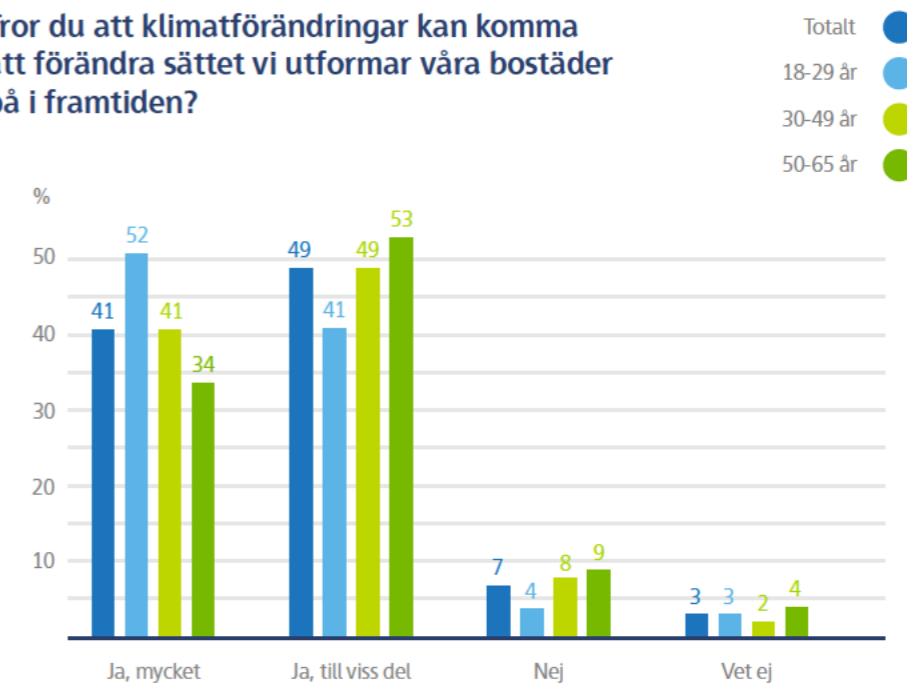
Det finns också andra faktorer som påverkar hur våra bostäder kommer att utformas. Kommer exempelvis

klimatförändringarna påverka hur våra bostäder byggs och utformas? Eller kommer de demografiska förändringarna i Sverige sätta stor prägel på hur vi lever och bor?

Klimatförändringar och bostäder

Klimatförändringar kommer förändra sättet vi utformar våra bostäder på i framtiden. Det är i alla fall något som hela nio av tio svenskar tror lär hända om de får sitta in i framtiden. Bland dem i åldrarna 18 till 29 år spår dessutom hela 52 procent att klimatförändringar kommer att förändra utformandet mycket.

Tror du att klimatförändringar kan komma att förändra sättet vi utformar våra bostäder på i framtiden?

De senaste årens varmare klimat kan komma att påverka hur vi utformar våra bostäder i framtiden. Om utvecklingen håller i sig och vi får ett allt varmare klimat tror hela sju av tio svenskar att bostäder med solceller kommer att vara en vanlig syn om tio år. Luftkonditionering i våra bostäder är även något som spås bli allt vanligare till följd av ett varmare klimat.

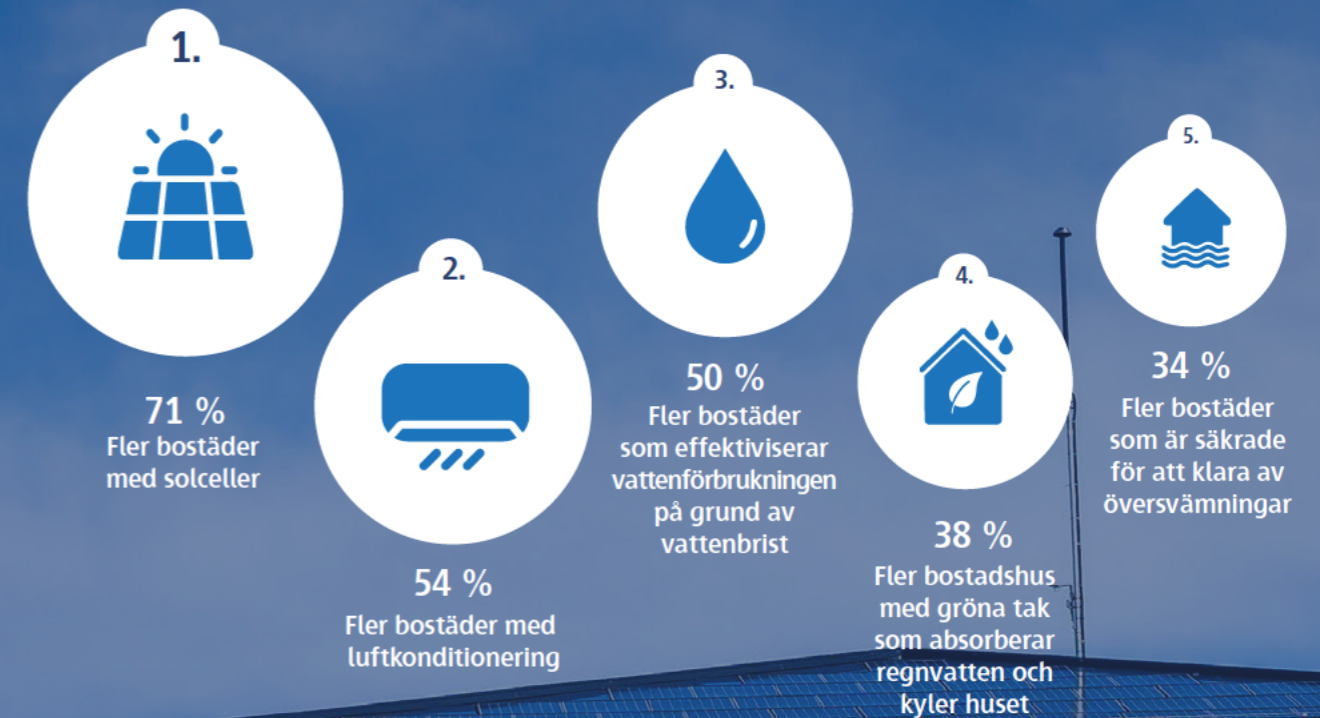

På grund av klimatförändringar tror varannan svensk att framtidens bostäder kommer effektivisera vattenförbrukningen som resultat av vattenbrist.

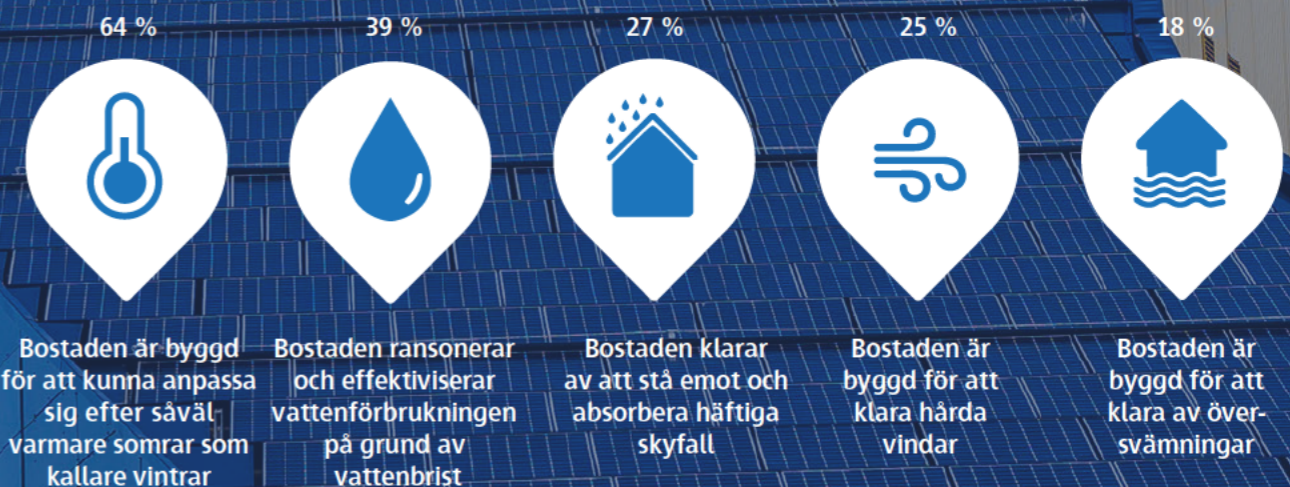
“Det är positivt att så pass många spår att solceller kommer att bli allt vanligare i framtiden. Skanska är redan på god väg när det kommer till att installera solceller. Sedan 2019 har våra nya flerbostadshus solceller på taket.”

Agneta Wannerström,
chef klimatneutralitet på Skanska

Så här tror svenskarna att ett varmare klimat kommer påverka våra bostäder om tio år

Dessa miljöfaktorer tror svenskarna kommer påverka deras framtida bostadsval

Så här tror svenskarna att demografiska förändringar, såsom en åldrande befolkning eller ökad invandring, kommer att påverka hur vi bor i framtiden

	Totalt	Män	Kvinnor
Snittåldern för dem som flyttar hemifrån kommer att öka	56 %	56 %	56 %
Ökad segregation mellan stadsdelar	54 %	61 %	46 %
Fler kommer att bo i trängre boendemiljöer	40 %	36 %	43 %
Fler generationer kommer att bo i samma bostad eller bostadsbyggnad	25 %	23 %	26 %
Fler kommer att flytta till storstäder	23 %	28 %	17 %

”Vi jobbar med flera lösningar för att bygga för ett förändrat klimat. Vi har olika dagvattenlösningar och gröna innegårdar som kan absorbera vatten för att minska risken för översvämningar. I dag har våra Svanenmärkta hem exempelvis snålspolande toaletter och kranar.”

Agneta Wannerström, chef klimatneutralitet på Skanska

Dessa miljöfaktorer skulle påverka våra framtida boendeval

När svenskarna får sja om vilka miljöfaktorer som skulle påverka deras val av bostad 2030 är majoriteten överens. Hela 64 procent hade valt en bostad som är byggd för att kunna anpassa sig till såväl varmare somrar som kallare vintrar.

Närmare varannan invånare i Västra Götaland tror att vi i framtiden kommer att utforma allt fler bostäder som är säkrade för att klara av översvämningar. Det är även en aspekt som skulle kunna vara avgörande för var tredje länsbo vid val av bostad om tio år.

Demografiska förändringar som påverkar hur vi bor 2030

Som många andra länder står Sverige inför stora demografiska förändringar under kommande år. Hur kommer detta att påverka hur vi bor i framtiden? Det visar sig att unga vuxna kommer att bo kvar hemma hos föräldrarna mycket längre än vad som sker i dag. Hela 56 procent av svenskarna spår att snittåldern för dem som flyttar hemifrån kommer att stiga. Nästan lika många tror att de demografiska förändringarna kommer att öka segregationen mellan stadsdelar, följt av att fler kommer att bo i trängre boendemiljöer.

Enligt statistik från SCB låg snittstorleken på en enrumslägenhet under 1980-talet på 45 kvadratmeter. Under 2010-talet var snittstorleken på en etta istället 37 kvadratmeter. Om svenskarna får gissa kommer våra bostäder att fortsätta krympa. Fyra av tio tror att det kommer vara fler som bor i ännu trängre boendemiljöer än så i framtiden.

Så har snittstorleken på en enrumslägenhet förändrats

1980-talet	45 kvadratmeter
1990-talet	44 kvadratmeter
2000-talet	40 kvadratmeter
2010-talet	37 kvadratmeter

Närmare varannan stockholmare spår att fler kommer bo i trängre boendemiljöer i framtiden.

”Tio år är både en kort och en lång tidshorisont. Det är exempelvis vad det tar att gå från idé till färdig bostad med dagens stelbenta plan- och byggprocess. Om inget ändras måste vi bestämma i dag hur vi bor 2030. Samtidigt går den tekniska utvecklingen oerhört snabbt – där är tio år en oändlighet. När iPhone lanserades 2008 kunde få förutse vilka behov som skulle uppstå. Det enda vi kan vara helt säkra på är att utveckling och förändring kommer och att de föder nya behov. Jag är därför övertygad att vi behöver ett mycket större mått av flexibilitet under plan- och byggprocessen för att möta en föränderlig framtid.”

Mikael Matts, vice vd på Skanska

Skanskas förslag för framtidens bostäder:

- Dagens regelverk gör att bostadsbyggandet blir svårare, dyrare och drar ut på tiden. Mer flexibla detaljplaner är viktigt både ur pris- och klimatsynpunkt. Ett exempel är flexibilitet i vilken verksamhet som ska bedrivas i föreningens lokaler. Det beslutas i dag i detaljplanen långt innan bostäder är klara. Då kan behoven se annorlunda ut.
- Förenkla reglerna och bygg mer flexibla bostäder. Realisera Kommittén för modernare byggreglers förslag om färre krångliga regler för bostadens olika utrymmen. Möjliggör för "core and shell" där man köper en bostad utan väggar. Många bygger om sina bostäder efter inflytt och

när de sedan säljs på andrahandsmarknaden kan de säljas i det skicket. En mer flexibel lösning skulle minska behoven av tidiga ombyggnationer, vilket även vore bra för klimatet.

- Vid planering av nya bostadsområden måste kommande klimatförändringar tas med i beräkningen för att kunna beräkna värdet av marken på rätt sätt. De bostadsområden som byggs måste vara anpassade och säkrade för de klimatförändringar som kommer och bostäderna måste kunna försäkras. Det ställer nya krav på kompetens hos både oss i byggbranschen och på våra samarbetspartners.

SKANSKA